

Stad werkt aan eigen munt voor bewoners van Rabot om buurtzorg te stimuleren

Betalen met 'torekes' in Gentse wijk

Binnenkort kunnen bewoners van de Gentse Rabotwijk betalen met een eigen munt. Stad Gent en Netwerk Vlaanderen werken al enkele maanden aan het project, waarbij 'torekes' gebruikt zullen worden om buurtzorg te belonen. De munten kunnen dan op hun beurt ingewisseld worden voor enkele diensten.

DOOR BARBARA SEYNAEVE

GENT • Hoewel complementaire munten al vaker succesvol werden ingevoerd in het buitenland, is België met de torekkes in de Gentse Rabotwijk aan zijn proefstuk toe. Later kan het project uitgebreid worden naar de hele stad, of naar probleemwijken in andere Belgische steden.

De bewoners zouden munten, de zogenaamde torekkes, kunnen verdienen door het onderhouden van een geveltuintje, het bezoeken van een eenzame bejaarde, of het begeleiden van een buurtactiviteit. De munten zouden dan weer ingewisseld kunnen worden voor een theatervoorstelling, voor vuilniszakken en spaarlampen, voor busritten of een cinematicket.

De stad Gent werd begin dit jaar op initiatief van Vlaams minister Kathleen Van Brempt benaderd door Netwerk Vlaanderen, dat duurzame economie stimuleert, met de vraag of ze wilden meewerken aan een complementaire munt. "Het is eigenlijk het geesteskind van valutaspecialist Bernard Lietaer", legt Mathias Bienstmans van Netwerk Vlaanderen uit. "Hij redeneert dat elke stad een overcapaciteit heeft. Lege stadionzitzjes tijdens voetbalwedstrijden, lege zitplaatsen op bussen of lege theaterstoelen. Lietaer pleit ervoor om die lege zitjes op te vullen met mensen die zich inzetten voor een afgesproken maatschappelijk doel, en dat alles te organiseren door middel van een complementaire munt."

Het Gentse stadsbestuur reageerde meteen enthousiast, en nadat burgemeester Daniel Termont zijn toestemming had gegeven, werd gekozen voor een proefproject in de Rabotwijk, met als doel het stimuleren van buurtzorg.

Heterogene wijk

"Het Rabot is al jaren een erg heterogene wijk", zegt Bienstmans. "Er leven heel veel verschillende nationaliteiten in soms moeilijke omstandigheden. We wilden met deze munt de leefbaarheid in de wijk verhogen, en de sociale cohesie bevorderen."

"Het is van vitaal belang dat de bewoners achter het project staan", legt Mathias Bienstmans van Netwerk Vlaanderen uit. "Het is dus van vitaal belang dat de wijk, en bij uitbreiding de stad, zich actief betrokken voelt bij de munt." Gisteravond werd bijvoorbeeld een vergadering belegd met de stadsbewoners om te brainstormen over mogelijke toepassingen. Ook de naam van de munt werd gekozen door de Rabotbewoners zelf. 'Torekes' wordt ontleend aan de historische Rabottorens, die de grens van de wijk markeren. "In het Gents valt de 'n' weg", legt schepen van Sociale Zaken Tom Balthazar uit. "Vandaar de Gentse verbastering 'torekes'. Maar ook als de munt later uitgebreid zou worden

naar de rest van de stad, is de naam representatief voor de karakteristieke torens in het centrum van de stad."

Elektronische munt

Het kabinet van burgemeester Termont bevestigde dat het project er komt, al moet het officieel nog goedgekeurd worden door de gemeenteraad. "Daarna moet ook nog een budget vastgelegd worden", zegt schepen Tom Balthazar. "Er moet nog heel wat werk verzet worden. Om busritten aan te bieden moet er onderhandeld

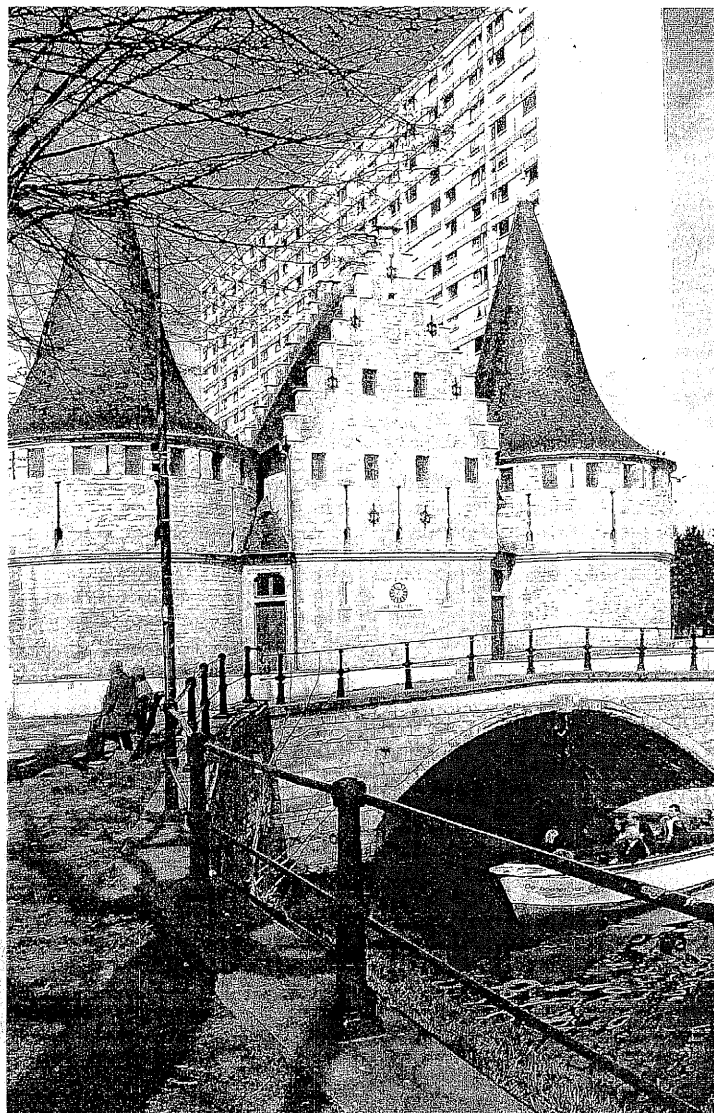

MATHIAS BIENSTMANS (NETWERK VLAANDEREN):

We wilden met de munt de leefbaarheid verhogen en de sociale cohesie in het Rabot bevorderen

worden met De Lijn, voor vuilniszakken en spaarlampen zal iemand, wellicht de stad, moeten betalen. Er zijn tal van externe organisaties bij betrokken."

Netwerk Vlaanderen erkent dat er nog gesleuteld moet worden aan het project, maar wijst naar succesvolle voorbeelden in het buitenland. "Professor Lietaer heeft al verschillende initiatieven tot een goed einde gebracht." De organisatie staat ook al een stap verder met de concrete uitwerking van de complementaire munt in de Rabotwijk. Begin volgend jaar wordt gestart met de verdeling van de torekkes. Verschillende buurtorganisaties zullen de buurtzorg coördineren en controleren. "Als iemand boodschappen doet voor zijn buur", legt Bienstmans uit, "zal die zijn munt kunnen afhalen bij de bevoegde buurtorganisatie. Op die manier wordt shoemelen erg moeilijk. Omdat het om een kleinschalig initiatief gaat, kan de controle behoorlijk fijnmazig blijven." Er komt een permanent secretariaat in het hart van het Rabot, dat

■ De Gentse Rabottorens markeren de grens van de gelijknamige wijk, waar veel verschillende nationaliteiten wonen in soms moeilijke omstandigheden.

de verschillende diensten en organisaties moet opvolgen en aansturen.

Netwerk Vlaanderen werkt intussen aan een elektronisch betaalsysteem. "Bij het proefproject wordt alles nog vrij ambachtelijk aangepakt", zegt Bienstmans. "Het werken met reële munten brengt heel wat werk met zich

mee. Met een elektronisch systeem gekoppeld aan de identiteitskaart bijvoorbeeld, zou het allemaal een stuk gemakkelijker gaan." Het proefproject zal wellicht twee jaar lopen. Daarna denkt Netwerk Vlaanderen aan een uitbreiding binnen Gent, of aan eenzelfde kleinschalige projecten in andere steden.

Gentse secundaire school ontwikkelt 'leermunt'

Parallel met het proefproject in het Rabot, experimenteert het Gentse Atheneum Wispelberg in samenwerking met Netwerk Vlaanderen en de stad Gent met een eigen 'leermunt'.

Ook dit project staat nog in de kinderschoenen, maar de school wil de munt inschakelen om leerachterstand voor Nederlands en wiskunde weg te werken. "De school heeft klassiek een groot aantal ASO-leerlingen, maar vandaag zijn

daar veel achtergestelde, vaak allochtone jongeren bijgekomen", legt Gents schepen van Onderwijs Rudy Coddens uit. "In de hogere graden, vanaf het derde middelbaar ongeveer, krijgt die laatste groep leerlingen het moeilijk, en zien we een grote uitval."

Het basisidee is om de leerlingen met leermoeiligheden een aantal munten te geven, waarmee hij een andere leerling kan betalen voor hulp bij huisstaken,

opdrachten en examenleerstof. De munten zouden daarna bijvoorbeeld ingezet kunnen worden voor cinematickets of een toegangsbewijs voor het zwembad.

De school hoopt dat de munten ook een sociale rol vervullen. "Armoede en cultuurverschillen zijn vaak moeilijk overbrugbaar", aldus Coddens. "We hopen dat de munten alle leerlingen ertoe aanzetten om meer contact met elkaar te zoeken."